

Boerenbond hekelt ongenueanceerde uitspraken over vergunningsbeleid

15 DECEMBER 2020

In haar reeks rond megastallen laat De Standaard deze keer vrijwilligers aan het woord van natuur- en milieuorganisaties die zich hebben vastgebeten in vergunningsdossiers van grote veestallen. “De check-and-balances van de overheid laten het afweten”, klinkt het. “Nu Zuhail Demir als minister van Omgeving gewoon de regels volgt, is dat voor Boerenbond al een schokgolf”, reageert Bond Beter Leefmilieu in dezelfde krant. “Dat zijn uitspraken die kant noch wal raken”, stelt Boerenbond op zijn beurt. “Wij zijn juist vragende partij om de regels correct toe te passen.”

Lees meer over: [ruimtelijke ordening](#), [milieu](#) [klimaat](#)

Zowel de reeks over de zogenaamde megastallen in De Standaard als uitspraken van omgevingsminister Demir over het vergunnen van grote veestallen beroeren de laatste weken de land- en tuinbouwsector. Zowel [Boerenbond](#) als [Groene Kring](#) voerden, onder meer naar aanleiding van de uitspraken van de minister, al her en der in het land actie om ruimte om te ondernemen te vragen voor de land- en tuinbouw.

Het artikel in De Standaard van het afgelopen weekend, en waaruit Het Nieuwsblad een aantal beweringen overnam, zet verder kwaad bloed. “We stellen vast dat kranten interviews publiceren met minister Demir waar de waarheid geweld aan wordt gedaan en waar geen ruimte is voor nuancering. Zo worden er een aantal cijfers gebruikt die kant noch wal raken”, is te horen bij Boerenbond.

Vergunningsaanvragen grote stallen systematisch onder de loep

Onder de titel ‘Laks vergunningenbeleid zet de deur open voor megastallen’ laat De Standaard een aantal gepensioneerde vrijwilligers van Natuurpunt aan het woord die zich de voorbije jaren vastbeten in de aanvragen voor nieuwe veestallen in de Noorderkempen, maar ook ver daarbuiten. “Ik doe al een aantal jaren bijna niets anders meer dan vergunningsaanvragen kritisch tegen het licht houden”, legt Stan Geysen van Natuurpunt Markvallei onder meer uit.

“ Ik doe al een aantal jaren bijna niets anders meer dan vergunningsaanvragen kritisch tegen het licht houden

Stan Geysen - Gepensioneerd vrijwilliger Natuurpunt Markvallei

Ook Bart Vanwildemeersch, beleidscoördinator van de West-Vlaamse Milieufederatie, getuigt in de krant dat vergunningsdossiers voor stallen de rode draad in zijn werking zijn geworden. “Wij moeten de overheid keer op keer wijzen op problemen. Soms merken we dat een vergunde stal in overstromingsgevoelig gebied ligt of in landschappelijk waardevol

agrarisch gebied of te dicht bij een woongebied. Soms wordt er teveel grondwater onttrokken of wordt de geuroverlast onderschat”, stelt hij.

Natuur- en milieuorganisaties klagen in het artikel ook aan dat er weinig controle gebeurt op hetgeen er in een vergunningsaanvraag staat. “Wie telt hoeveel kippen er echt in een stal zitten? Of wie voert controle uit op de groenaanplanting die verplicht wordt om een stal beter in het landschap te laten passen?”, klinkt het.

Ronald Jacobs van Natuurpunt Oost-Brabant zegt het gevoel te hebben dat de adviserende instanties een vergunningsdossier niet ten gronde bekijken. Als in een milieueffectenrapport (MER), opgemaakt door een studiebureau, staat dat er geen probleem is, kan zo'n dossier passeren”, stelt hij vast. Volgens De Standaard laten de check-and-balances van de overheid het afweten bij de vergunningen van megastallen en moeten actiegroepen daarom naar de Raad van Vergunningsbetwistingen, de Raad van State of de bevoegd minister trekken, om gelijk te halen.

Boerenbond en de provincies kop van Jut

Twee partijen worden in de krant geïllustreerd door de milieu- en natuurorganisaties als het gaat over de soepele toekenning van vergunningen: de provincies en Boerenbond. Volgens de krant zijn lokale besturen lang meegegaan in de rush op grote stallen omdat de druk groot is om lokale landbouwondernemers te steunen. Maar stilaan groeit het besef ook bij hen dat de limieten zijn bereikt. Maar wanneer gemeenten weigeren, dan is de kans groot dat de vergunningen worden goedgekeurd door de provincies, zo staat te lezen.

Om te begrijpen waarom de provincies zo soepel omgaan met vergunningen meent De Standaard dat er moet gekeken worden naar de politieke belangen. “Van oudsher zit de portefeuille landbouw in de Vlaamse deputaties bij CD&V. De link met Boerenbond is nooit ver weg”, luidt het. “Via MRBB, de financiële holding boven Boerenbond, heeft de organisatie dan weer belangen bij de agro-industrie. Zo beheerst Boerenbond de volledige keten.”

“ Ik vraag me soms ook af of het allemaal wel zo groot moet, maar boeren moeten grote volumes halen om te overleven. We kunnen landbouw niet loskoppelen van die internationale trend

Bart Naeyaert - West-Vlaams gedeputeerde van Landbouw

West-Vlaams landbouwgedeputeerde Bart Naeyaert en zijn Antwerpse collega Ludwig Caluwé geven toe dat ze goede banden hebben met Boerenbond, maar stellen dat dit hen niet stuurt in vergunningsdossiers. “Je oordeelt volgens de regels over eventuele hinder. Wie of wat achter de die aanvraag zit, mag geen rol spelen. Ik vraag me soms ook wel af of het allemaal zo groot moet, maar boeren moeten grote volumes halen om te overleven. Dat is nu eenmaal de realiteit. We kunnen landbouw niet loskoppelen van die internationale trend”, benadrukt Naeyaert.

Ook Ludwig Caluwé meent in de krant dat de overheid geen keuze moet opdringen tussen groot- of kleinschalige landbouw. “Het is goed dat er bio- en korteketenlandbouw is, we steunen dat ook. Maar als we de intensieve landbouw loslaten, komt onze voedselzekerheid in het gedrang. Dat moeten we goed voor ogen houden. Tegelijk stel ik vast dat de grenzen in sommige delen van mijn provincie bereikt zijn. Als je 1 miljoen kippen concentreert op één plek, loop je risico's, onder meer voor ziektes. We moeten dat risico beter spreiden over Vlaanderen.”

“ De overheid moet geen keuze opdringen tussen groot- en kleinschalige landbouw

Ludwig Caluwé - Antwerps gedeputeerde van Landbouw

Via VILT wil de woordvoerder van Boerenbond Vanessa Saenen toch één en ander rechtzetten. Zeker bij de uitspraken van minister Demir in de krant wil de landbouworganisatie de nodige nuance plaatsen. “De minister doet uitschijnen of de regels niet gevolgd worden, maar de dossiers worden ingediend volgens de regels die in de wetgeving staan, volgens wat in het richtlijnenboek landbouwdieren staat of wat elk ander beslissingskader voorschrijft. De waarheid heeft zijn rechten”, stelt Saenen.

Demir verandert geweer van schouder

“Industriële veehouderijen worden al jarenlang soepel vergund in Vlaanderen”, zo schrijft de krant. “Door vage of eerder lakse richtlijnen rond bijvoorbeeld geuroverlast en ammoniakuitstoot raakten grote projecten vrij vlot voorbij provinciale besturen en adviserende administraties. Ook voormalig minister van Leefmilieu Joke Schauvliege (CD&V) keurde zowat elk project goed dat in beroep op haar tafel was beland”, staat er te lezen.

Omgevingsminister Zuhal Demir wil naar eigen zeggen het geweer van schouder veranderen en krijgt de ruimte om in De Standaard haar visie over het vergunningsbeleid voor grote stallen uit de doeken te doen. Ze wijst erop dat ze van de 50 grote dossiers waarover ze sinds haar aantreden moest oordelen, 90 procent heeft afgekeurd. “Ik volg daarbij de geldende beleidslijnen en zal de lokale besturen ook instructies geven over de regels die ze moeten volgen”, stelt ze.

De krant verduidelijkt dat de minister alleen de dossiers in beroep behandelt en dat het maar om 5 procent van alle vergunningen gaat. Volgens Boerenbond is dat percentage niet accuraat. Via een schriftelijke vraag gaf de minister de cijfers voor 2017, 2018 en 2019 vrij. Daaruit blijkt dat dit aandeel is toegenomen. In 2016 ging het om 7 procent, in 2018 om 14 procent en in 2019 om 15 procent. In de provincie Antwerpen, die vooral gevisieerd wordt als het gaat om megastallen, moest de minister een oordeel vellen over 1 op de 6 vergunningsaanvragen (17%).

Landschappelijk waardevol agrarisch gebied en afstandsregels

Zij stelt dat nieuwe stallen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet kunnen. “Een decreet dat toenmalig minister Schauvliege in 2016 uitvaardigde dat dit moet toelaten, is in 2019 door het Grondwettelijk Hof vernietigd. Ik stel vast dat provinciale besturen dat arrest niet altijd volgen”, aldus Demir.

“ Wij vragen geen carte blanche in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, maar wel een redelijke toepassing

Sonja De Becker - Voorzitter Boerenbond

Boerenbond benadrukt dat landschappelijk waardevol gebied nog steeds agrarisch gebied is waar evenwel rekening moet gehouden worden met de landschappelijke waarde, maar waar bedrijfsontwikkelingen nog mogelijk moeten zijn. “We zien dat rechtspraak wordt misbruikt door beroepsindieners om elke ontwikkeling van een landbouwbedrijf tegen te houden. Wij vragen geen carte blanche in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, maar wel een redelijke toepassing”, aldus voorzitter Sonja De Becker

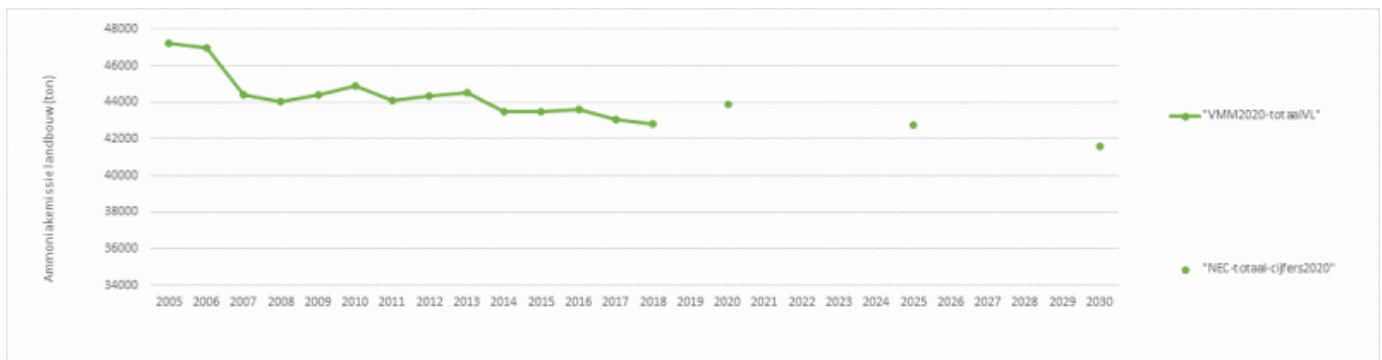
Daarnaast wijst de omgevingsminister erop dat er voor pluimveestallen een minimumafstand van 500 meter ten opzichte van woongebied geldt, vooral vanwege geuroverlast. Een beslissing om dit naar 250 meter te brengen, werd door de Raad van State vernietigd. “Toch worden nog steeds stallen vergund op minder dan 500 meter. Maar ik hou me aan het arrest van de Raad van State en voel me dus verplicht die projecten af te keuren”, stelt Demir.

Dat arrest geldt volgens Boerenbond enkel tussen de betrokken partijen. “De minister moest na dit arrest de Vlaremwetgeving aanpassen, maar dat is nog steeds niet gebeurd. Bij ons weten moet een vergunningverlenende overheid de wet toepassen, waarna de beslissing dan juridisch kan aangevochten worden bij de Raad van Vergunningsbetwistingen. Die zal dan vernietigen, maar nu is er een vacuüm. Noch voor de aanvrager, noch voor wie bezwaar indient, is dit een gewenste situatie. Nochtans is de oplossing duidelijk: pas de Vlaremwetgeving op dit punt aan,” legt De Becker uit.

Emissiearme stallen en luchtwassers

Omdat Vlaanderen niet op koers zit om de ammoniakuitstoot tegen 2030 met 13 procent te laten zakken, wil Demir ook strikter omgaan met de wetgeving rond emissiearme stallen. “Voor onbepaalde tijd adviseren we aanvragen negatief als de stallen niet emissiearm zijn. Dat gebeurde tot nu toe niet. We geven landbouwers wel een redelijke termijn van 10 jaar om de bestaande systemen in hun stallen in orde te brengen”, aldus de minister. Ze zegt ook in te zetten op een betere handhaving in dat kader, met zware boetes tot 2 miljoen euro voor luchtwassers die niet werken.

Boerenbond zegt dat de cijfers bewijzen dat Vlaanderen wel op schema zit om de ammoniakuitstoot tegen 2030 voldoende te laten zakken. “De tussentijdse doelstelling van een daling van 7 procent tegen 2020 hebben we al in 2018 overschreden. Er werd toen al een daling van 9 procent opgetekend. Tegen 2030 hebben we nog maar 4 procent te gaan. De daling is de laatste jaren vertraagd, maar we zitten nog steeds op schema”, benadrukt de landbouworganisatie.

Woordvoerder Vanessa Saenen wijst er ook op dat eind 2019 een Luchtbeleidsplan werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. Daarin zijn de maatregelen voor de ammoniakemissiearme stalsystemen voor de landbouwsector opgenomen. “Doordat de minister nu nieuwe maatregelen begint toe te passen zonder overleg, zien we bijvoorbeeld dat landbouwers die in 2030 op de zucht van hun pensioen staan, plots zware investeringen zullen moeten doen.”

Naar een Nederlandse stikstofimpasse?

Daarnaast vreest de landbouworganisatie dat de aanpak van Demir op vlak van ammoniakuitstoot zal leiden tot de stikstofimpasse die vandaag in Nederland heerst. “De vorige Vlaamse regering heeft een aanpak uitgewerkt om de ammoniakemissies te reduceren en er zo voor te zorgen dat een herstelbeleid kan gevoerd worden in Natura 2000-gebieden. Tegelijk werd een flankerend beleid uitgewerkt voor zwaar getroffen landbouwbedrijven”, legt Saenen uit. Deze aanpak zorgde in 2015 voor een schokgolf bij de getroffen land- en tuinbouwers en ging met heel wat protest gepaard. Toch vindt Boerenbond deze aanpak nog steeds te verkiezen. “Als de minister nu oordeelt dat het ambitieniveau niet hoog genoeg ligt, dan moet het gevoerde beleid bijgestuurd worden en mogen individuele landbouwers niet met het zwaard van Damocles geconfronteerd worden”, aldus de woordvoerder.

“**Als men tot op de gram wil gaan rekenen voor de landbouwsector, dan moet dit ook gebeuren voor woningbouw, transport, industrie, enz.**”

Vanessa Saenen - Woordvoerder Boerenbond

Daarnaast wijst Boerenbond erop dat als men tot op de gram wil gaan rekenen voor de landbouwsector, dat dit dan ook moet gebeuren voor elke andere sector: van woningbouw, over transport tot industrie. “Maar die keuze heeft in Nederland geleid tot een totale impasse. Wil men dat spoor nu volgen in Vlaanderen en dat voor de hele economie?”, vraagt de landbouworganisatie zich af.

Meer rechtszekerheid voor landbouw en overheid

Demir zegt door deze strengere aanpak meer rechtszekerheid te willen geven, zowel aan de landbouwers als aan de overheid. De provincies en de gemeenten mogen in de loop van de komende weken ook een omzendbrief verwachten van de minister waarin ze de geldende klijtlijnen nog eens duidelijk wil verduidelijken. “Landbouwers moeten niet vrezen dat niets meer mogelijk zal zijn. Ik volg gewoon de regels die er zijn. Blijkbaar leidt dat al tot een grote shift.”

“**Als we aan gezinnen, de industrie en de bouw inspanningen vragen op vlak van klimaat, dan ook aan landbouw**”

Zuhal Demir - Vlaams minister van Omgeving

Als klimaatminister vindt ze het niet meer dan normaal dat er inspanningen worden gevraagd aan de landbouw. “Als we aan gezinnen, de industrie en de bouw inspanningen vragen, dan ook aan de landbouw”, klinkt het. Daarbij stelt ze dat landbouw verantwoordelijk is voor 17 procent van de Vlaamse CO₂-uitstoot. Het Milieurapport van de Vlaamse Milieumaatschappij

spreekt dat cijfer tegen. Daarin staat te lezen dat de landbouw in 2018 verantwoordelijk was voor 9,6 procent van de totale Vlaamse broeikasgasemissie. Daarmee is het aandeel van de landbouw vergelijkbaar met dat van de huishoudens, maar kleiner dan dat van de industrie (30%), energie (22%) en transport (20%).

Bron: Eigen verslaggeving / De Standaard

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35

1000 Brussel

Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>